

FARSKÝ LIST

9. jún – 15. jún 2025, číslo 601

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Upevňujte sa vo viere, v slove, v poznaní, vo všetkej horlivosti a v láske

Ak je viera prvou a základnou podmienkou, aby sa v nás mohol začať rozvoj života Božieho, ktorý nám bol daný vo sviatosti krstu, potom sa nám celkom objasní, prečo kresťanstvo skutočne prináša človeku radosť a požehnanú zvesť. Totiž, každý človek, nech by klesol neviem ako hlboko, nech by mal za sebou akúkoľvek strašnú minulosť alebo bol úplne psychicky slabý a nevládny, dozvie sa z nej, že Boh ním nepohrda, že ho miluje. Preto poslal na svet svojho Syna, ktorý sa preňho stal človekom, zomrel a vstal z mŕtvych, odpustil mu hriechy, aby mu dal nový a šťastný život, ktorý začína už tu na zemi a pokračuje aj na druhej strane hrobu. Kvôli tomu mu Boh nepredkladá žiadne podmienky, nežiada nijaké asketické výkony, žiada iba jedno: vieru! Preto je úplne falošné, čo neraz počujeme, že kresťanstvo je náboženstvom ťažkým, iba pre silných, mravne vypracovaných. Celkom opačne. Jeho prvými a privilegovanými adresátmi sú ľudia, ktorých život je rozbitý a zničený náruživosťami. Osoby bez charakteru a pevnej vôle, psychicky zruinované. Práve také, čo nie sú schopné mravného života a zostalo im už len jedno: schopnosť uveriť. To úplne stačí, aby na nich spočinul Boží pohľad, plný lásky a súcitu, a aby v nich Boh začal budovať život hodný človeka a dieťaťa Božieho.

Po tejto úvodnej úvahe, ktorá uzatvára naše predchádzajúce úvahy o viere, venujme sa dnešnej téme. Spočíva v otázke: „Čo treba robiť, aby viera začala meniť naše myslenie a postoje?“ Lebo je nám zťažko uveriť, že by jedno automaticky vyplývalo z druhého. Prinajmenšom skúsenosť nám to nepotvrdzuje. Celkom vážne. Viera nie je otázkou jedného momentu. Vyžaduje si dlhý čas dozrievania a je podmienená zodpovedajúcim duchovným vedením, aby priniesla ovocie zrelého kresťanského

života. Toto zistenie priviedlo prvotnú Cirkev k zriadeniu inštitúcie zvanej katechumenát. Bola to špeciálna a veľmi intenzívna pastoračná práca, v ktorej sa Cirkev venovala osobám, ktoré sa, oslovené kresťanstvom, chceli, vo sviatosti krstu stať jeho vyznávačmi. Cieľom katechumenátu bolo to, o čom teraz celý čas hovoríme: učiť človeka veriť, priviesť ho až k zrelej viere. Kandidáti na krst neboli iba informovaní o tom, v čo majú intelektuálne veriť, ale boli im kladené podmienky, aby ukázali, ako sa v nich človek telesný mení na duchovného. Prostriedky, ktoré na to slúžili, boli veľmi jednoduché, ale na druhej strane veľmi praktické. Zoznámime sa s nimi.

1. Počiatočným bodom vstupu do katechumenátu bola základná evanjelizácia, v ktorej bola kandidátovi na krst ohlásená tzv. kerygma. Číže najzákladnejšia pravda viery, ktorú teológia všeobecne volá aj paschálnym mystériom. Je to tajomstvo smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Na pozadí tragickej vnútornej situácie človeka, ktorá je dôsledkom jeho vzdialenia sa od Boha, na pozadí jeho bezmocnosti dostať sa z otroctva hriechu a sebeckta vlastnými silami, počul radosť zvesť o Ježišovi: Boh nezostal ľahostajný k utrpeniu človeka, ale v smrti a zmŕtvychvstani svojho Syna, Ježiša Krista, pripravil záchranu. Zadarmo odpúšťa človeku hriechy a podáva mu ruku, aby ho uspôsobil a zrodil pre nový život v láske. Toto ohlasovanie malo za cieľ vzbudiť v človekovi túžbu, aby sa spása, teda tento Boží život v ňom, stal skutočnosťou. S tými, ktorí tomu uverili, začali didaskalovia alebo katechisti, ktorých cirkev mala, dlhoročnú „školu obrátenia“. V nej dozrievalo semeno viery, zasiate počúvaním evanjelia. Najväčším prostriedkom tohto dozrievania bolo Božie slovo obsiahnuté vo Svätom písme. Tento prostriedok, ktorý Cirkev prevzala od Izraela, vysvetľoval, že Biblia:

- Ukazuje jedínú a pravdivú Božíu predstavu o ceste našej spásy.
- Sama v sebe obsahuje Boha, ktorý svojím slovom demaskuje a rozbíja ložiská nášho egoizmu a pomaly buduje základy nášho budúceho kresťanského života.

Vďaka Božiemu slovu katechumeni postupne spoznávali živého Boha, jeho lásku a naplnenie a šťastie, ktoré Boh dáva. Katechéza, ktorá objasňovala a aktualizovala Božie slovo, bola hojne podopretá Starým zákonom. Cirkve totiž, aby formovala katechumenov vo viere, nerobila nič iné, iba kopírovala metódy, ktorými Boh vyše tisíc rokov robil katechumenát so svojim ľuďom, aby ho pripravil na príchod Ježiša Krista.

2. Druhým prvkom, ktorý formoval katechumenov v ich iniciácii, bola samotná krstná liturgia. Sviatosť udeľovania krstu netrvala 15 minút, ako sa to deje dnes. Jeho obrady boli rozložené na etapy počas niekoľkých rokov. Z času na čas absolvovali kandidáti tzv. skrutínia, počas ktorých bol overovaný ich pokrok vo viere a cez exorcizmy a modlitbu Cirkvi im bola odovzdávaná Kristova sila, aby mohli splniť požiadavky, ktoré na nich boli postupne kladené. Cirkve nikdy nepostupovala v duchu lačného moralizmu. Ideál kresťanského života bol katechumenom odkrývaný iba postupne a vymáhanie nejakých kresťanských postojov až vtedy, keď bolo vidno, že sú už silní a schopní ich prejavíť, a exorcizmami bol postupne zničený vplyv satana na ich život.

3. Jestvoval aj tretí, veľmi vážny prvok katechumenátnej „školy viery“, a to bolo spoločenstvo a život v ňom. Príprava dospelých na krst sa nikdy nerobila individuálne. Ak to bolo len trochu možné, vytvárali malé skupiny a tiež zostávali v kontakte so spoločenstvom pokrstených, do ktorého sa mali po krste začleniť. Takáto štruktúra prvotnej Cirkvi mala svoje hlboké teologické, soteriologické a ekleziologické opodstatnenie. Vykúpenie, ktoré priniesol Kristus spočíva totiž na zjednotení roztratených a egoizmom od seba

oddelených ľudí, ktorých Kristus spája do vzájomne sa milujúcej rodiny Božích detí (por. Jn 11,52). Tou rodinou je vlastne Cirkve. Preto bolo zvlášť dôležité, aby katechumeni na vlastné oči videli ten zázrak už zrealizovaný vo farskom spoločenstve, do ktorého mali krstom vstúpiť. Súčasne, aby zakúsili, ako z nich samých, predtým oddelených bariérami veku, pohlavia, vzdelania, spoločenského postavenia atď., pomaly vytvára Kristova moc spoločenstvo - rodinu. Tak vyzerala v hrubých rysoch starokresťanská „škola viery“, ktorá formovala vyznavačov Krista, hodných toho mena. Nemohla by sa opäť stať inšpiráciou pre našu súčasnú farskú pastoračiu?

BIBLIA PRE VŠETÝCH - G E N E Z I S

Týmto článkom začíname pravidelnú rubriku v časopise, kde chceme katechetickou formou ohlasovať dejiny spásy, ktoré Boh urobil a robí s ľuďmi. Necháme sa viesť Božím slovom, ktoré je žriedlom, odkiaľ vyviera každý dialóg ktorý robí Boh s človekom. Božie slovo je nielen knihou, ale aj Osobou, ktorá k nám hovorí. Tak to čítame v evanjeliu: "Všetkých bude učiť sám Boh" (Jn 6,45); takže človek je poučovaný Ježišom Kristom, ktorý je toto Slovo, ktoré sa stalo telom a ktoré osvecuje všetky udalosti tvojho života, dávajúc im eschatologický zmysel. Človek, zaodetý do tohto Slova, ktoré je sám Ježiš Kristus, je už tu na zemi "občanom neba", ako hovorí sv. Pavol; lebo sa naučil prekonzultovať s Bohom aj tie najmenšie podrobnosti svojho súkromného a spoločenského života, aby tak nič z jeho existencie nezostalo bez Božej prítomnosti. Začneme knihou Genezis - prvými piatimi veršami prvej hlavy, kde nám inšpirovaný autor hovorí, že na počiatku zem bola "chaos" - pustá a prázdna, zmätok a tma. To je situácia, v akej sa nachádza človek. Táto skutočnosť je o to viac hmatateľnejšia, čím viac človek realizuje svoje životné projekty: zamestnanie, manželstvo, otcovstvo atď. Prichádza chvíľa, kedy človek tým, že nie je nasýtený, zakusuje pocit neuspokojenosti a skrachovania. V každom človeku sa splní to, čo už hovoril sv. Augustín: "Keďže si nás, Pane, urobil pre

seba, naša duša sa nenasýti, až kým neodpočinie v Tebe." Kolkokrát vyjadria žalmy veľmi výrečne túto duševnú a existenčnú situáciu človeka: "a vytiahol ma z jamy záhuby, z bahniska blatného, postavil nohy moje na skalu a upevnil kroky moje," (Ž 40,3) "len v Bohu odpočinie duša moja, od neho spása moja pochádza" (Ž 62,2).

Túto situáciu, v ktorej sa človek nachádza, nazýva Cirkev situáciou hriechu, situáciou nepriateľstva s Bohom, ako hovorí sv. Pavol v liste Rim. 6,23: "Lebo mzdou hriechu je smrť!" Takáto je skutočnosť človeka, pre ktorého Boh je akýmsi prvkom navyiac, a nie jediný, ktorému má slúžiť (Dt 6,4).

Toto je produkt dedičného hriechu, ktorý nepopiera existenciu Boha, ale pôsobí formou ešte viac zvrátenou, keď odobruje neúprimný vzťah človeka k Bohu. V tejto situácii chaosu, zmätku a temnoty vynorí sa ponad človeka mocné a stvoriteľské slovo: "Bud' svetlo" a oddelil Boh svetlo od tmy. Toto svetlo je sám Ježiš Kristus. To Slovo, bolo: "pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka", prichádzajúceho na tento svet (Jn 1,9).

Ježiš Kristus, sprostredkovateľ Novej zmluvy, ustanoví autentický vzťah človeka k Bohu. Vzťah, založený na pravde, ktorý z neho vylučuje diabla, ktorého sám Ježiš nazve "otec lži" (Jn 8,44).

Činnosť Boha, ktorý oddeľuje svetlo od tmy, znamená vyvolenie, ktoré nám pripomína sám Boh, keď si vyvolí Jakuba namiesto Ezaua, izraelský ľud namiesto ostatných národov sveta a Cirkev, živé telo vzkrieseného Ježiša Krista na zemi uprostred sveta. Toto oddelenie má znak konsekrácie, ktorým je posvätenie. Cirkev takto konsekrovaná a posvätená plní svoje poslanie osvecovať svet, aby tak spása Boha došla až do končín zeme. "Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali Otca, ktorý je na nebesiach" (Mt 5,16).

BIBLIA PRE VŠETKÝCH - STVORENIE ČLOVEKA

Kronikár knihy Genezís vraví, že Boh chcel korunovať svoje dielo stvorením človeka. A preto Boh povedal: "Učínme človeka na náš obraz, nám podobný!" (Gn 1,26). A kniha múdrosti ako ozvena na majstrovské

Božie dielo nám hovorí: "K neporušiteľnosti totiž stvoril Boh človeka, učinil ho zobrazením podoby svojej" (Múd 2,23).

Prostredníctvom týchto slov Písma pochopíme, že Boh stvoril človeka v rozmere Lásky, ktorá je Slovom, ktorým Boh definuje sám seba v Písmach. Láska, ktorá nepozná nijakú prekážku, nijaký druh vylúčenia a ktorá je predovšetkým úplným odovzdaním sa druhému, predkladá sa tebe. Tento druh lásky je večný život a je projektom, ktorý Boh mal a má pre človeka. Aby však táto láska mala praktické uplatnenie, Boh učiní, aby človek žil v rozmere pospolitosti, a preto riekol: "Nie je dobré byť človeku samotnému. Nuž učiním mu pomocnícu" (Gn 2,18).

Keďže Boh je spoločenstvo troch osôb, a vzťah týchto troch osôb je založený na láske, projektuje pre človeka pospolitý život, aby sa tak zviditeľnila na zemi moc Božej lásky, keďže: "Boha nikto nikdy nevidel" (Jn 1,18). Spôsob, akým Boh završuje stvorenie človeka, keď mu dáva súcu pomoc, ktorá mu dovolí učiť zjavnou a sviatostnou pospolitú lásku, je vyjadrená v knihe Genezís s ohromne dojímavou bohatosťou symboliky a duchovnosti, ktorú môže rozlíšiť iba človek, osvietený Duchom Svätým.

"Potom Pán, Boh, dopustil na Adama tvrdý spánok a keď zaspal, vybral mu jedno rebro a jeho miesto zaplnil mäsom. Nato z rebra, ktoré vybral Adamovi, Pán, Boh, utvoril ženu a priviedol ju k Adamovi. Vtedy povedal Adam: "Napokon, toto je kosť z mojich kostí a mäso z môjho mäsa" (Gn 2,21-23). V týchto slovách videli sv. otcovia zrodenie cirkvi z boku Ježiša Krista, lebo tak ako Adam bol ponorený do hlbokého spánku, tak aj Ježiš Kristus, vyzdvihnutý na kríži, bol ponorený do spánku smrti. Tým istým spôsobom ako Boh utvoril Evu z boku spiaceho Adama, tak isto z boku spiaceho Ježiša Krista na kríži vytryskla krv a voda, ktorá symbolizuje zrod novej nevesty, t.j. cirkvi, keďže krv predstavuje eucharistiu a voda nám hovorí o krste.

Keď sa Adam zobudí z hlbokého sna, zvolá: "Napokon, toto je kosť z mojich kostí a mäso z môjho mäsa". Takisto, keď sa Ježiš Kristus zobudí zo sna

smrti, zvoláva mocou Ducha Svätého Cirkve, a taktiež môže prehlásiť: napokon toto je kosť z mojich kostí a mäso z môjho mäsa. To znamená, vidí ľudí premenených mocou vzkriesenia. Ľudí, ktorí ako nám hovorí sv. Pavol v liste Filipanom, majú rovnaké zmýšľanie: "Nerobte nič z nevráživosti, ani pre márnú slávu, ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho. Nech nik nehládí iba na svoje vlastné záujmy, ale aj na záujmy iných. Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš" (Flp 2,3-5). Medzi prvým človekom Adamom a človekom, ktorý má zmýšľanie ako Ježiš Kristus je zhromaždený ľud mocou vzkriesenia, a uprostred neho je nové stvorenie, lebo: "Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením" (2 Kor 5,17). V pozadí sa nachádzajú celé dejiny hriechu, o ktorých budeme hovoriť neskoršie. A preto Cirkev jednoducho nie je akousi asociáciou ľudí s viac-menej dobrou vôľou,

ktorí sa rozhodnú slúžiť Bohu, ale že Cirkev je vrcholným stvorením Boha. A príslušnosť k cirkvi nezáleží tak od vyvolenia človekom, ale od vyvolenia Bohom. A preto Ježiš Kristus hovorí: "Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás" (Jn 15,16). Toto vyvolenie je úplne zadarmo. Nie je to motivované tým, že by bol človek dobrý alebo zlý, ale Boh si volí koho chce a ako chce. Uprie sa na slabé tohto sveta, aby zmiatol silných, aby bolo vidno, že Cirkev nie je dielom ľudí, ale jeho dielom. Preto nám sv. Pavol hovorí: "ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdрых, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných; čo je svetu neurodzené a čím pohŕda, to si vyvolil Boh, ba aj to, čoho niet, aby zmaril to, čo je, aby sa pred Bohom nik nevystatoval" (1 Kor 1,27-29).

	Čičava	Komárany	Merník
Po	Pondelok Svätého Ducha; Najsvätejšia Trojica		Odporúčaný sviatok
9.6.	18.00 *za farnosť	16.30 *ZBP Miroslava s rod. (r.Nábožná)	8.00 +Apolónia s rod.
Ut	Svätý hieromučeník Timotej, pruský biskup		
10.6.	8.00 +Ervin		
St	Svätí apoštolí Bartolomej a Barnabáš		
11.6.			18.00 +Mária (r.Gajdošová)
Št	Prepodobný otec Onufrios Veľký, Prepodobný otec Peter Athosský		
12.6.	8.00 +Zbyhnev		
Pi	Svätá mučenica Akvilína; svätý Trifylios, biskup cyperskej Leukosie		Voľnica
13.6.	8.00 +Ladislav, Emília (r.Stašková)		
So	Svätý prorok Elizeus; svätý Metod, konštantínopolský patriarcha		
14.6.		15.00 Spoveď pre rodiny prvo-spovedajúcich sa detí, nácvič slávnosti	18.00
Ne	Prvá nedeľa po Päťdesiatnici – Všetkých svätých		
15.6.	Deň prvej svätej spovede detí Čičavskej farnosti		
	7.30 *za farnosť	10.30 Slávnosť prvej svätej spovede	

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete